

J a v a s l a t

a Magyar Tudományos Akadémia eddigi jutalmazási rendszerének módosítására és akadémiai díjak létesítésére

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége 1956. február 4-i ülésén foglalkozott a jutalmazási rendszer módosításának és az akadémiai díjak rendszeresítésének kérdésével és a következő határozatot hozta:

- "a/ A fiatalok tudományos munkájának támogatására maradjon meg a prémiumrendszer /bizonyos % irányított formában/
- b/ A jövőben is fenntartandó az egyetemi hallgatók jutalmazása
- c/ Szűkített formában pályázatok irandók ki
- d/ Egy-két akadémiai díj vezetendő be, amelyet az évi nagygyűlésen az Akadémia elnöke ünnepélyes keretek között ad át, esetleg éremmel
- e/ Rendezendő az elnöki jutalmazások formája és módja /egyes esetekben az igazgatói prémiumot nem az igazgató, hanem az Akadémia elnöke adja át/."

Az azóta eltelt két esztendőben a jutalmazási és prémiumrendszerrel kapcsolatosan felmerült újabb észrevételek és nem utolsósorban az e célokat szolgáló költségvetési keretek alakulása és felhasználása körüli tapasztalatok alapján a következőket javasolom:

1./ Az Akadémia rendelkezésére álló évi jutalmazási prémiumkeret /1958-ban kb. 750.000.- Ft/ felosztandó lenne a következő díjazási, jutalmazási formák között:

- a/ akadémiai nagy és kis díjak
- b/ akadémiai témákra kiírt pályázatok díjai
- c/ elnöki jutalmak
- d/ osztályjutalmak /prémiumok/
- e/ egyetemi hallgatók jutalmai.

2./ Az Akadémia kimagasló tudományos teljesítmények /alkotások/ jutalmazására akadémiai nagydíjat létesít, melynek összegét 50.000.- Ft-ban állapítja meg. Az akadémiai nagydíj odaí-

télésére - az előző évek tudományos eredményeinek figyelembevételével - az osztályok tesznek javaslatot, s arról az Elnökség dönt. Az Elnökség csak magasértékű teljesítményeknek ítélheti oda a díjat, de ennek szemmel tartásával is ügyel arra, hogy az egyes osztályok /tudományágak/ bizonyos periodikus váltásban részesüljenek a nagydíjban. Az akadémiai nagydíjnak a Kossuth-díjtól való határozottabb különválasztása érdekében ki kell mondan, hogy akadémiai nagydíjban csak olyan tudományos mű részesülhet, amely az Akadémia által kiemelt tudományos témák megoldásában ért el kimagasló eredményt.

3./ Az Akadémia jelentős tudományos eredmények /alkotások/ jutalmazására akadémiai osztálydíjakat létesít, és pedig - a Biológiai Csoportot is ideszámítva - osztályonként egy-egy, a VI. Osztályon - rendkívül széles szakterületére tekintettel - kettőt, tehát összesen kilenc díjat. Ezek összegét egyenként 15.000.- Ft-ban állapítja meg. Az akadémiai osztálydíjak odaítélésére - az előző évek eredményei alapján - az osztályok tesznek javaslatot, amelyről az osztályvezetőség határoz és e határozatot az Elnökség hagyja jóvá, illetve egyetnemértés esetében, új határozat hozatalára utasítja az Osztályt. Az akadémiai osztálydíjak is csak magasértékű teljesítményeknek ítélhetők oda, de ennek figyelembevételével is ügyelni kell arra, hogy az osztályon belül képviselt egyes tudományágak bizonyos periodikus váltásban részesüljenek az akadémiai osztálydíjban.

4./ Az Akadémia nagy és kisdíjait a Kossuth-díjak analogiájára azonos elnevezéssel /felmerült pl. Széchenyi, Arany neve/ és nagy, illetőleg kis plakettel /éremmel/ kell jelentőségükben emelni.

5./ Az Akadémia nagydíja és osztálydíjai évenként egyszer, az Akadémia Nagygyűlésének záróülésén kerülnek kiosztásra. Ezért az osztályoknak a díjazásra vonatkozó javaslataikat minden évben a nagygyűlés előtt két hónappal kell megtenniök. Az Elnökségnek egy hónappal a nagygyűlés előtt kell a nagydíj esetében döntenie, az osztálydíjak esetében az osztályok határozatait jóváhagynia.

6./ Az Akadémia, illetve az Akadémia osztályai a legfontosabb problémák kidolgozására évente rendszeresen - két évi

határidővel - egy-két összedőn maximum tíz fontos témára írnak ki pályázatot, amely pályamunkákat megfelelő színvonal esetében egy-egy 10.000.- Ft-os első, 7.500.- Ft-os második és 5.000.- Ft-os harmadik díjban részesítik. A díjak odaitéléséről az osztályvezetőségek döntenek, kiosztásuk évente egyszer ünnepélyes nyilvános osztályülés keretében történik. /Mivel az évben a kiírandó pályázatok határideje csak jövő év végén jár le, ebben az évben a jutalmazás eddigi módja alkalmazandó./

7./ Az elnöki jutalmakra vonatkozó rendelkezés - amely az 1956. februári elnökségi határozat után készült - továbbra is érvényben marad.

8./ Az osztályjutalmak - az eddig szokásos prémiumok - főleg a tudományos pályákon dolgozó fiatalok jutalmazására szolgálnak és pedig akár az Akadémia osztályaihoz - bizottságaihoz benyújtott dolgozatok, akár a bizottságok által a tudományos munka ösztönzése érdekében tett javaslatok alapján. Az osztályjutalmak az elnöki jutalmazásoktól /2.000.- - 5.000.- Ft-ig/ való megkülönböztetése érdekében a jutalomösszegek alsó és felső határát 1.000.- - 3.000.- Ft-ban kell megállapítani.

9./ Az egyetemi hallgatók jutalmazásának eddig - utoljára 1956-ban - gyakorolt formájának továbbra is fenntartása megfontolandó probléma, mert fedezésére 100-150.000.- Ft-ra lenne szükség, ami a jelenlegi keretből nem biztosítható.

10./ Az előzők alapján a jelenlegi elnöki jutalmakra és prémiumokra biztosított költségkeret a következőképpen osztandó meg az új díjazási és jutalmazási formák között:

a/ akadémiái díjak	185.000.-
b/ akadémiái témákra kiírt pályázatok díjai	225.000.-
c/ elnöki jutalmak	200.000.-
d/ osztályjutalmak /prémiumok/	140.000.-
e/ egyetemi hallgatók jutalmai	---
összesen:	<u>750.000.-</u>

Budapest, 1958. április 30.

Major Máté s.k.

V.